

DE LEENKAMER VAN DE HOFSTAD TEN WAERDE TE LEIDERDORP, 1369-1724

door
C. Hoek

*Eerder gepubliceerd in 'Ons Voorgeslacht', jrg. 33 (1978), een uitgave van de
Zuidhollandse Vereniging voor Genealogie*

Inleiding

Het hier volgende leen is afkomstig van Jan uten Waerde, zoon van Floris van Cralingen en jonkvrouwe Willem Mabelie van Oestgheest Jansdochter uten Waerde. Na zijn kinderloos overlijden wordt het leen in 1371 verzocht aan zijn neef heer Willem van Cralingen, ridder, gehuwd met de vrouwe van Zuydwijck. Op deze wijze wordt het verder geregistreerd samen met de lenen van deze hofstad. Het huis ten Waerde is echter niet in het bezit van de heren van Zuijtwijck gekomen doordat op 6 oktober 1355 Jan uten Waerde afstand van zijn rechten er op doet, nadat zijn moeder het aan de graaf had verkocht.¹

LEIDERDORP

- 1. 20 morgen land (1506: in een perceel van 21 morgen, waarvan de Heilige Geest te Leyden I morgen bezit), belend ten zuiden: Gherijt Screvels weer (1369: waarin Vranck Diedewarez. 6 morgen heeft, 1405: de Karthuizers van Sinte Geerdenberghe).**

...-13...: Jan uiten Weerde Mourijnsz., als leenman vermeld op 11-12-1369 (Rijksarchief Brabant: Het archief van het karthuizerklooster "Het Hollandse Huis" te Geertruidenberg, inv.nr. 1, cap. XXVIII, fol. 180 en fol. 181).

...-1371: Jan uten Waerde Mourijnsz. met ledige hand (Rep. fol. 153).

...-14...: Dirck van der Does (Rijksarchief Utrecht, m.s. 358 II, fol. 42v).

...-1463: Jonkvrouwe Alijdt Dircxdochter van der Does, gehuwd met Jan van Leyden, als huwelijksgift door haar vader Dirck van der Does (R.A. Utrecht, m.s. 358 II, fol. 42v en Rep. fol. 153).

...-1466: Dirck van der Does bij dode van zijn dochter jonkvrouwe Alijdt en haar man Jan van Leyden (R.A. Utrecht, m.s. 358 II, fol. 42v en Rep. fol. 153).

...-146...: Foeye van der Does bij dode van zijn broer Dirck van der Does (Archief van Hof van Holland, sententieregister inv.nr. 471, fol. 319, acte 107).

Het leen 1 is gesplitst in 1A, 1B en 1C.

- 1A. De helft van 18 morgen land met boomgaard en huis, belend ten noorden: de landkade van Leyderdorp, ten zuiden: de Karthuizers van Sinte Geertruydenberghe.**

...-146...: Jonkvrouwe Janne van Ameronghen bij dode van haar man Dirc van der Does, omdat deze het leen met haar geld had gekocht (Hof van Holland, sententieregister, inv.nr. 471, fol. 319, acte 107).

10-2-1468: Jonkvrouwe Janne van Amerongen, weduwe van Dirc van der Does, krijgt het leen ten vrij eigen in ruil voor de opdracht van het leen 2 van Zuydwijck. Hierin wordt zij door de

¹ Koninklijk Huisarchief, collectie Schotel; Register Ducis Wilhelmi, fol. 200.

graaf bevestigd op 5-12-1470 en draagt het op 19-4-1471 ten overstaan van Jan van der Laen en Jacob Heerman, schepenen te Leyden, over aan Pieter van Zwieten, Jacob Vinck, Symon van Noorde en Dirc Stien, meesters van het Sint Katrinengasthuis aldaar over (Gemeentearchief Leiden: Gasthuizen, inv.nr. 456, fol. 336 en 336v).

1B. 2 morgen land.

28-8-1506: Floris van Cralingen Gillisz. verkoopt het leen, dat door wanverzoek van Jacob van der Does en zijn zoon Dirck van der Does aan hem is vervallen, aan de kerk van Leyderdorp - als vrij eigen (Rijksarchief Utrecht, m.s. 358 II, fol. 42v).

1C. 9 morgen land, strekkende van de Rijn tot aan de achterdijk (1599: - de Achthoevense kade), genaamd (1588: de Cleyne Does, 1612: waarvan 2 hond land in de polder Achthoven liggen).

...-1477: Jacob van der Does Dircxz. na overdracht door Foye van der Does (Rep. fol. 153 en Rijksarchief Utrecht, m.s. 358 II, fol. 42v).

...-1490: Dirck van der Does bij dode van zijn vader Jacob van der Does (Rep. fol. 153).

...-1507: Heynrick van der Does Jacobsz. (Rep. fol. 153; 16-2-1522: Heynrick van der Does, schout te Leyden, krijgt recht van opvolging voor zijn jongste zoon Dirck, D, fol. 71).

28-7-1523: Deryck van der Dues, onmondig, oom: Baertout van Assendelff, bij dode van zijn vader Heynrick van der Dues (D, fol. 71v).

7-8-1557: Heynrick Pouwelsz., koopman te Amsterdam, na overdracht door Dirck van der Does Heynricksz. te Leyden (F, fol. 41).

27-1-1562: Lucie Heynricksdochter, gehuwd met Cornelis Berchout, bij dode van haar vader Heynrick Pouwelsz., volgens zijn testament, als weduwnaar van Stijne Boelert Allertsdochter, op 30-8-1560 verleden, waarin hij zijn kinderen uit dit huwelijk Andries, Jacob, Pouwels, Dirck, Katrijn, Marie, Ymme en Lucie gelijke porties toedeelt volgens octrooi d.d. 2-3-1558 en na overdracht door haar oudste broer Andries Boel Heynricksz. op 5-1-1562 voor schepenen van Amsterdamme (F, fol. 76v).

26-2-1562: Cornelis Willemsz., waard in de Gulden Hoorn te Leyden, na overdracht door Lucie Heynricksdochter, gehuwd met Cornelis Pietersz. Berchoudt (F, fol. 83).

30-3-1567: Cornelis Pietersz. Berkhoudt na overdracht door Cornelis Willemsz., waard in de Gulden Hoorn te Leyden (G, fol. 7v).

23-1-1587: Jan Henricksz. van der Does, korenkoper te Leyden, na overdracht door Cornelis Pietersz. Berkhoudt, burgemeester te Hoorn (H, fol. 25v; 16-12-1588: Hij mag bij testament over het leen beschikken, H, fol. 43v; 21-7-1599: Hij mag, zijnde ook in het bezit van het allodiale deel, eventueel de achterhelft ervan verkopen, mits dat hij dan een scheidsloot graaft, terwijl de hele woning en de henniptuin leenroerig zullen zijn, H, fol. 125).

3-2-1607: Pieter Jansz. van der Does, brouwer in de Roes te Leyden, krijgt het leen ten vrij eigen met uitzondering van 2 hond land (I, fol. 41v).

26-7-1616: Maerten Pietersz. Thol, zoon van Pieter Jansz. van der Does, verzoekt het leen (I, fol. 42v).

23-8-1616: Cornelis Pietersz. Thol te Leyden (K, fol. 6).

12-2-1625: Meester Maerten van Thol, doctor in de medicijnen, bij dode van zijn broer Cornelis Pietersz. van Thol en krijgt het leen ten vrij eigen in ruil voor het leen 2.

WASSENAAR

2. 2 hond 25 roede geestland in het ambacht Zuijdtwijck onder de ban van Wassenaer, belend ten oosten en westen: Zijp Adriaensz., ten zuiden en noorden: de lijtweg.

12-2-1625: Meester Maerten van Thol na opdracht uit eigen in ruil voor het leen 1C (K, fol. 36).

25-4-1636: Meester Cornelis van Loo, advocaat, na overdracht door meester Maerten van Thol, licentiaat in de rechten (K, fol. 115v).

1-11-1649: Meester Cornelis van Loo met ledige hand (K, fol. 115v).

18-2-1675: Eva van Loo te Haerlem, hulde door Adriaen van der Laen aldaar, rentmeester van Rhynlandt, volgens procuratie verleden op 11-2-1675 voor notaris Joan Geraerds te Haerlem, bij dode van haar vader meester Cornelis van Loo en draagt het leen over aan haar man heer Nicolaes Simonsz. van Assendelft (M, fol. 137).

25-1-1692: Meester Cornelis van Assendelft te Haerlem na overdracht door zijn vader Nicolaes van Assendelft, oud burgemeester aldaar (M, fol. 221).

17-8-1711: Maria van Assendelft, hulde door meester Nicolaes van Zaenen volgens procuratie verleden op 2-8-1711 voor notaris Pieter Gerlings te Haerlem, bij dode van haar broer meester Cornelis van Assendelft en draagt het leen over aan haar neef Willem Six Willemsz., onmondig, vader: meester Willem Six, raad en vroedschap te Haarlem, hulde door Johan van Buyll, procureur voor het Hof van Hollandt (N, fol. 117).

21-4-1724: Willem Six Willemsz. doet zelf hulde (N, fol. 117).